

Találjunk egymásra, legyen előfizetőnk!

Heti Magyar Fórum előfizetési díja egy évre: 12 844 Ft, fél évre: 6422 Ft, negyedévre: 3211 Ft.

Havi Magyar Fórum előfizetési díja egy évre: 5880 Ft, fél évre: 2940 Ft, negyedévre: 1470 Ft.

Levél cím: 1464 Budapest, Pf. 1578. Kiadó: Budapest IX., Ráday u. 32., I. em. 3.

Ha Ön úgy érzi, hogy szükség van a magyar megmaradás lapjaira – a *Magyar Fórum* c. hetilapra és a *Havi Magyar Fórum* c. folyóiratra –, ezúton kérjük, hogy lehetősége szerint A Művelt, Tájékozott Emberért Alapítványon keresztül támogatni szíveskedjék.

Számlaszámunk: 11712004–20341426–00000000

Reméljük, a jövőben is hűséges olvasója marad lapunknak!

Hálás köszönet illeti mindazokat, akik eddig is nagylelkű áldozatot hoztak a lapok javára és fennmaradására.

A sport és annak háttere egyaránt érdekel *Hatodik sportkönyve jelent meg Gál Lászlónak*

Nem okvetlenül muszáj neves és sikeres élsportolónak lenni ahhoz, hogy valaki elmondhassa magáról: életében meghatározó szerepet játszik a sport. Tökéletes példa erre a szombathelyi Gál László, aki élsportolói karrierrel ugyan nem büszkélkedhet, ám az egyetemes és a magyar sport területén meglévő elméleti és gyakorlati tudása mégis lenyűgöző. Olimpiai látogatásokon szerzett élményein felbuzdulva olimpiai hagyományörző egyesületet alapított, s emellett hiánypótló témájú sportkönyveket is ír. Gál Lászlóval a közelmúltban megjelent hatodik kötete apropóján beszélgettünk.

Kárpáti Györggyel a könyv szerzője, Gál László

- Sportszeretete családi örökségnek tekinthető-e, vagy ön az első a családban, aki különleges érdeklődést mutat a sport iránt?

- Nem nevezhetném családi örökségnek. Egy kicsiny Vas megyei községből származom, amely ma már nem is önálló település, hanem Vasvár városának része. Tekintettel arra, hogy faluhelyen nőttem fel, a szórakozás egyik módja a foci volt, barátaimmal, kortársaimmal egész nap kergettük a labdát. A sporttal szép lassan egy életre megfertőződtem. Az úszás kivételével, amit akkor még nem volt módom kipróbálni, szinte minden sportágba belekóstoltam. Alacsonyabb osztályban fociztam is később, de komoly játékoskarrierem nem lett. Az 1972-es olimpiától emlékszem igazán a történetekre, amelyet a rádión és a tévéen keresztül folyamatosan nyomon követtem. Életkorom miatt számomra az 1970-es évek tekinthetők az aranykornak, mert a müncheni után a montreali olimpiát is figyelemmel kísértem: hatalmas örömet adott csodálatos vívónk, Tordasi Ildikó, a lólengésben csodát produkáló Magyar Zoltán, valamint a pólóválogatott győzelme. Azt azonban töredelmesen be kell vallanom, hogy mint a magyar sportrajongók nagy része számára, úgy számomra is a футбол volt mindig az elsődleges.

- Itt is az 1970-es évek elejére tehetők az első élmények?

- Igen. Klasszikus szombat délutáni programom volt, hogy miközben segítettém őrizni a határban a teheneket, ültém a Sokol rádió előtt, és hallgattam a körkapcsolást. Az Újpest folyamatos bajnoki címei ellenére én Fradi-szurkoló lettem, amit ma is vállalok, a klub baráti körének is tagja vagyok. Kedvenc játékosom az akkori csapatból Kú Lajos volt. Persze Vas megyeiként azért figyelemmel követtem a megye büszkeségének számító Haladás szereplését is, kiváltképp 1975 után, mert ekkor költöztünk Szombathelyre, ahol azóta is élek. Rendszeresen ki is jártam a Rohonci útra, s bár ebben voltak kevésbé aktív időszakok, egy ideje ismét törzsvendég vagyok a Haladás-stadionban. Most úgy látom, a gyönyörű, új stadion és a csapat vonzza a közönséget. Elméletben a sport és annak háttere mindig is érdekelt. A sportolók élete, a sportvilág egésze egyaránt érdeklődéssel töltött el.

- Sportszerető emberből nagyon sok van hazánkban, de ettől még nem kezdenek könyveket írni, vagy éppen olimpiai hagyományörző egyesületet szervezni. Ez miként történí önnél?

- A dolog kézzelfogható módon az 1990-es évek közepén öltött testet, és az írást megelőzte az egyesület megszervezése. 1995-ben indult egy olimpiatörténeti vetélkedő Irány Atlanta címmel. Ez egy országos vetélkedő volt, komoly szervezéssel, megyei szintű előselejtezőkkel. Jómagam a Vas Népe hasábjaink olvastam arról, hogy a mi megyénkben is rendeznek selejtezőt és lehet rá jelentkezni. Egyéniben lehetett indulni, és a fődíj egy atlantai út volt. Ezt megelőzően én soha nem indultam semmilyen vetélkedőn sem, erre azonban beneveztem, a Vas Népen keresztül. Megyei második lettem, majd háromfős csapatot alakítva folytattuk a vetélkedőt. A következő fordulóban megnyertük a területi döntőt, így jogot szereztünk az országos döntőn való részvételre, ahol szintén győzelmet arattunk. A fődíj elnyerése jogán nyolc napot kint tölthettünk Atlantában. Ez nem csupán egy felejthetetlen élmény volt, de egy óriási lehetőség is. Miután hazatértünk, csapattársam és barátom, Horváth Vilmos ötlete volt, hogy kellene alakítani egy egyesületet, amelyben együtt maradunk, és a sport területén közösen szervezhettünk, dolgozhatunk jó cél érdekében. Az már hab volt a tortán, hogy négy évvel később Sydneybe is kijutottunk, amely minden olim-

pia közül az egyik legcsodálatosabb hangulatú volt. Utólag is igazi békeolimpiaként tartják számon a 2000. évi játékokat, amelyek nyugodt hangulatban zajlottak, s mindvégig az olimpiai szellem dominált. Visszatérve a kérdésre: Atlanta után csakhamar barátaimmal megalakítottuk a Halmay Zoltán Olimpiai Hagyományörző Egyesületet, amely egy civil egyesület, munkánk lényege a sport népszerűsítése, és az olimpiai szellemiség ápolása. Az első két évet leszámítva alelnöke vagyok az egyesületnek, amelynek révén igen sok sportolóval kerültem kapcsolatba. Húszéves fennállásunk során 28 sportágból több száz sportolót láttunk vendégül Szombathelyen. Emléklapot állítottunk ki, ha meghívunk valakit Szombathelyre, és kulturált, magas színvonalon dokumentáljuk is egy-egy sportcsilag vendégeskedését. A beszélgetésekből videófelvételek készülnek.

- A Halmay Zoltán Olimpiai Hagyományörző Egyesület működése mennyire egyedi hazánkban, másként kérdezve: hány, az önkéhez hasonló civil szervezet működik Magyarországon?

- A jelenlegi ismereteim szerint körülbelül húsz hasonló szervezet van bejegyezve itthon, ám aktívan csak öt-hat működik ezek közül. Azt pedig boldogan és büszkeséggel mondhatom, hogy a miénkhez hasonló, szerteágazó tevékenységet senki sem végez. Nem csupán a beszélgetős estjeink léteznek, de önálló honlapunk is van, rendszeresen pályázunk, sokfelé ismernek már bennünket. A MOB is számantartja és elismeri a tevékenységünket. A Magyar Olimpiai Akadémia vezető testületében is volt sokáig delegált tagunk, de mi szerkesztettük például az Olimpiai Akadémia Évkönyvét is, miközben számos cikket, tanulmányt is írtunk. Az Olimpiatörténészek Nemzetközi Társaságának (International Society of Olympic Historians – ISOH) is több társammal tagja vagyok, velük is élő a kapcsolatunk.

- A Kú Lajos nevével fémjelzett Aranycsapat Alapítvány honlapján is találkozni lehet mind az egyesület, mind pedig az ön nevével.

- Igen, s ez sem véletlen. Amint említettem, Kú Lajos ifjúkorom kedvenc labdarúgója volt. Amikor 1998-ban végleg hazatelepült, éppen 50 éves lett, s ennek apropóján meghívtuk őt Szombathelyre egy élménybeszámolóra. Elfogadta a meghívást, sőt, nem is egyedül érkezett, vele tartott Nagy Béla, a Fradi Krónikása is. Baráti viszonyba kerültünk, s amikor 2002 végén elkezdte szervezni az Aranycsapat Alapítványt, a segítségemet kérte a szervezésben, majd aztán az első diákbajnokságok lebonyolításában is. Szép lassan az egyik főszervezője lettem a diákbajnokságoknak, amelyek mára örvendetes módon az egész Kárpát-medence magyar fiatal-ságát érintik. A munka hátterében is próbáltam segíteni, egyrészt a muravidéki, burgenlandi kapcsolatok kiépítésében, vagy éppen az alapítvány honlapjának elkészítésében.

- Elérkeztünk írói munkájához. Milyen inspiráló hatások eredményeként születtek meg a kötetei?

- Mivel a közelmúltban immáron a hatodik önálló kötetem jelent meg, talán furcsán hangzik, mégis igaz: nekem eredetileg semmilyen írói ambíció nem volt. Igazság szerint a korábban már említett olimpiatörténeti vetélkedőkre való felkészülés során tapasztaltam meg, hogy milyen hiány van ezen a téren a honi könyvpiaccon. Akadt olyan téma, amelyhez öt-hat könyvet kellett fellapoznom, hogy teljes képet kaphassak. Emellett a vetélkedő fordulóra való felkészülés során magam is komoly anyagot halmoztam fel, amelyet sajnáltam volna veszni hagyni. Ez lett írói munkám egyik pillére, a másik pillér pedig az Aranycsapat Alapítványban végzett munkám. Utóbbi tevékenységem során ugyanis megismertem a csapat tagjainak életét, sőt, sok egykori csodálatos játékost személyesen is. Mivel a футбол volt mindig is a központban, így a köteteim témája is kötődik a focihoz. Első könyvem 2006-ban jelent meg, a világ-bajnokság előtt, egyfajta vb-felvezetőnek szántuk. Ennek a bővített kiadása (Montevideótól Johannesburgig) a 2010-es világbajnokság után készült el, ebben már a 2010-es vb eseményei is benne voltak. 2005-től – az Aranycsapat Alapítvány jóvoltából – szoros kapcsolatba kerültem Várhidi Pállal, majd később Tóth II. Józsefet is megismertem. Amikor Buzánszky Jenő elhunyt, több helyen is megjelent, hogy az Aranycsapat utolsó élő tagja is eltávozott. Ezt a tévedést szerettem volna eloszlatni a Várhidi Pál és Tóth II. József életét bemutató könyvemmel, hiszen mindketten sokszoros válogatottak voltak, és pályára léptek az Aranycsapatban. A kötet létrejöttében sokan segítettek, például Várhidi Péter is, a korábbi

kitűnő játékos fia. Különleges élmény volt megírni az Ötkarikás futballtornák című kötetemet, amely régi álmom volt, s hiánypótló munkának is nevezhetem, mert előttem még senki nem dolgozta fel ilyen módon az olimpiai játékok futballtornáit. Nagy Zoltán hasonló témájú könyve ugyanis elsősorban statisztikai jellegű mű. Bár a keresettségése kisebb lett, mint amit vártam, mégis pozitív emlékeim vannak, hiszen Tokió bajnoka, Palotai Károly, valamint Mexikó bajnokai, Dunai II. Antal és Szűcs Lajos egyaránt nyilatkozott nekem, ráadásul a megjelenést követő visszajelzéseik is rendkívül pozitívak voltak.

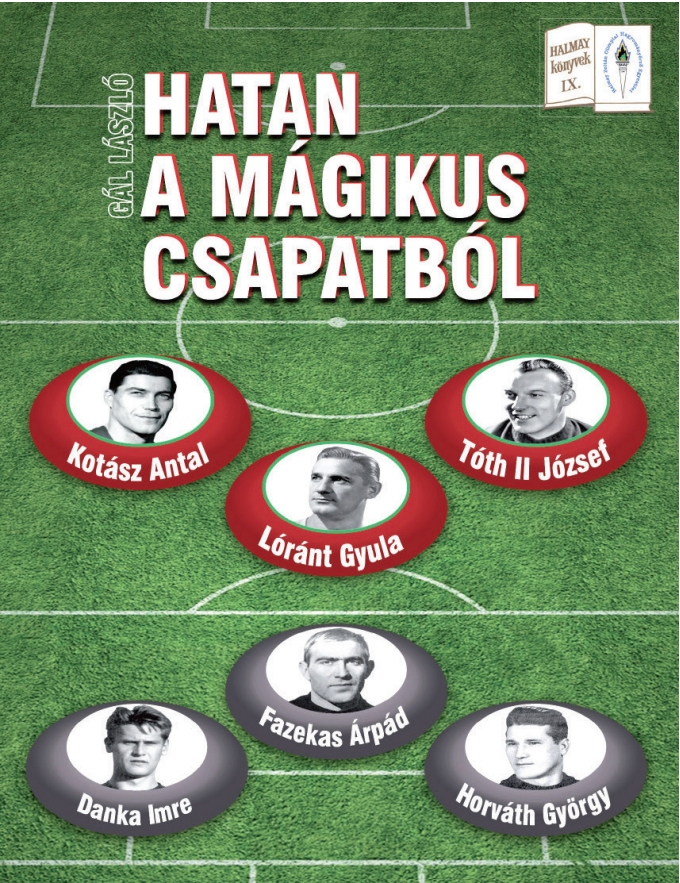
- Legújabb kötete – Hatan a mágikus csapatból – nemrégiben jelent meg. Mi teszi különlegessé ezt a munkát?

- Leginkább talán az, hogy méltatlanul elfeledett, kiváló sportembereknek igyekszik emléket állítani, akik közül ma már csak Fazekas Árpád, a Bayern München egykori ragyogó kapusa él. A kötetben még szereplő Lóránt Gyula és Tóth II. József mellett Horváth György, Danka Imre és Kotász Antal életét is sikerült feldolgozni. Közös bennük, hogy valamennyien Vas megyéhez kötődnek, ily módon a lokálpatrióta hajlamaimat is kiélhettem. Mindenképpen szeretném megemlíteni, hogy hálás vagyok kiadómnak, az Aposztróf Kiadónak és vezetőjének, Heteyi Lászlónak, mert ötleteimet rendre megvalósítja.

- Ha már az ötleteknél tartunk, beszélgetésünk végén árulja el: milyen témában írna még könyvet szívesen?

- Elképzelések mindig vannak, most sincsen ez másként... Az Aranycsapat és emléküik ápolása szívügyemmé vált. Különösen fájónak tartom, hogy a csapat tagjai közül sokan – a teljesség igénye nélkül például Lantos Mihály, Zakariás József, Budai II. László vagy Hidegkuti Nándor – úgy távoztak az élők sorából, hogy valamiért nem kapták és nem kapják meg azóta sem azt az elismerést, amelyet pedig a pályán nyújtott teljesítményük alapján megérdemelnének. Öszintén szólva még egyszer aligha vállalkoznék arra, hogy egyszerre hat ember életét dolgozzam fel egy kötetben, ugyanakkor mégis valamilyen módon emléket lehetne és talán kellene is állítani a kitűnő csapat feledésbe merült tagjainak. Külföldi kedvencem is van, Johan Cruyff személyében. A holland zseni életéről nemrégiben megjelent ugyan önéletrajzi kötete, ám ennek ellenére van egy olyan álmom, hogy egyszer én is írjak a világ egykori legjobb játékosáról. Meglátjuk, hogy sikerül-e...

Kovács Attila

A könyvben méltatlanul elfeledett, kiváló sportemberekről olvashatunk